

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Valah)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Pruteanu, I. Țurcanu, A. Panov)

Î N C H E I E R E

4 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială
„Moldindconbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca
Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Allei Rachimciuc și
Marianei Rachimciuc cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 decembrie 2017, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare
în judecată împotriva Allei Rachimciuc și Marianei Rachimciuc cu privire la
încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 28 decembrie 2007 a încheiat cu Alla
Rachimciuc contractul de credit de consum pentru persoane fizice nr. 727/07-exp,
prin care s-a angajat să acorde un credit în sumă de 183 000 de lei, pe termen de 36
luni, cu scadența la 28 decembrie 2010, iar pârâta să ramburseze creditul conform
pct. 3 alin. (1) din contract, să achite dobânda și alte plăți contractuale.

Pentru rambursarea creditului a fost instituită ipotecă de către Natalia
Rachimciuc, care a oferit în ipotecă băncii terenul pentru construcții cu suprafața
de 0,2111 ha, din mun. Chișinău, com. Budești, s. Vlădueni.

Deoarece Alla Rachimciuc nu achitat creditul, banca a obținut dreptul de a
vinde acest bun imobil, respectiv la 21 octombrie 2016, a comercializat bunul
imobil gajat în contul stingerii datoriei pe contractul de credit, la prețul de 100 000
de lei, sumă insuficientă pentru închiderea corpului creditului în întregime.

A menționat că pentru garantarea executării în termen a obligațiilor Allei
Rachimciuc, în temeiul acordului de fidejusiune nr. 1 din 28 decembrie 2007,
Mariana Rachimciuc s-a obligat să răspundă ca fidejutor cu averea proprie și să
execute în mod solidar și integral obligațiile Allei Rachimciuc, ce decurg din
contractul de credit nr. 727/07-exp din 28 decembrie 2007, în cazul în care ultima
nu va executa obligațiile asumate în contract de credit.

Reclamanta a relatat că deși banca a executat integral angajamentele, pârâtele
nu și-au onorat obligațiunile asumate privind achitarea creditului, dobânzilor și

plăților aferente rezultate din contractul de credit ipotecar nr. 727/07-exp din 28 decembrie 2007, iar conform calculului din 08 decembrie 2017, datoria totală acumulată conform contractului de credit constituia suma de 1 210 604,44 lei, formată din: credit – 84 977 de lei; dobândă neachitată 528 721,18 de lei; comision 26462,71 de lei; penalitate pentru neplată la scadență a dobânzi 286 217,89 lei; dobânda de întârziere pentru neplata la scadență a creditului 484 225,66 de lei.

A susținut că în vederea tranșării amiabile a litigiului, banca a expediat în adresa părâtelor la 29 noiembrie 2017, reclamațiile nr. 00/10/2/2-04/6333 și nr. 00/10/2/2- 04/6334, prin care a solicitat achitarea datoriilor acumulate conform contractului de credit, însă fără rezultat, din care motiv banca s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune.

A invocat, că răspunderea solidară înseamnă că creditorul este în drept să ceară executarea obligației și repararea prejudiciului de la debitor, fie de la fidejutor sau de la ambii concomitent. Or, având în vedere neonorarea obligațiilor de Alla Rachimciuc ca debitor și Mariana Rachimciuc ca fidejutor, conform contractului de credit și respectiv acordul de fidejusiune, prin prisma normelor legale corelate cu dispozițiile contractuale, banca a pretins încasarea în mod solidar din contul părâtelor a sumei totale a datoriei.

Reclamanta a solicitat încasarea în mod solidar de la Alla Rachimciuc și Mariana Rachimciuc în beneficiul BC „Moldindconbank” SA datoria în sumă totală de 1 210 604,44 lei și taxa de stat în sumă de 36 318,13 lei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin decizia din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de BC „Moldindconbank” SA și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că instanța de fond just a respins acțiunea ca fiind tardivă, or, potrivit contractului de credit din 28 decembrie 2007, încheiat între părți, scadența de restituire a creditului a fost fixată până la 28 decembrie 2010 (pct. 3 (2) din Contract).

Instanța de apel a relatat că instanța de fond just a conchis că reclamanta-apelantă a omis termenul general de prescripție de 3 ani pentru a se adresa cu prezenta acțiune în judecată împotriva Allei Rachimciuc, care a început să curgă pentru reclamantă începând cu a doua zi după expirarea scadenței de restituire a creditului (28 decembrie 2010) și expirat la 30 decembrie 2013 (ultima zi de înaintare a acțiunii la caz nu era zi lucrătoare), însă reclamantul a înaintat acțiunea abia la 22 decembrie 2017, cu omiterea termenului general de prescripție de trei ani, prevăzut de legiuitor la art. 267 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019, aplicabilă speței).

Colegiul a menționat că reieșind din contractul de fidejusiune din 28 decembrie 2007, încheiat de BC „Moldindconbank” SA cu Mariana Rachimciuc ca fidejutor, ultima a garantat executarea contractului de credit bancar ipotecar din 28 decembrie 2007, cu scadența restituirii creditului până la 28 decembrie 2010.

Astfel, instanța de apel a declarat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că reclamanta-apelantă a omis termenul de 1 an pentru a se adresa cu prezenta acțiune în judecată împotriva fidejutorului Mariana Rachimciuc, care a început să curgă începând cu a doua zi după expirarea scadenței de restituire a creditului (28 decembrie 2010), însă reclamanta a înaintat acțiunea abia la 22 decembrie 2017, cu

omiterea termenului special prescripție de un an, prevăzut de legiuitor la art. 1170 alin. (2) Cod civil, în cazul acțiunilor înaintate împotriva fidejutorilor.

În mod distinct, instanța de apel a remarcat că Acordul (contractul) de fidejusiune nr. 1 din 28 decembrie 2007, nu instituie expres un termen de executare, dar se referă doar la legătura cu contractul de credit, a cărui scadență este stabilită la 28 decembrie 2010, respectiv instanța de fond just a ajuns la concluzia că dreptul reclamantului de a acționa împotriva fidejutorului s-a prescris în termen de un an de la data scadenței contractului de credit, iar în interiorul acestui termen, reclamantul nu a înaintat nici o solicitare fidejutorului privind restituirea creditului bancar.

Din conținutul normelor citate supra reiese că scadența este termenul după care poate fi cerută executarea obligației, astfel încât până la survenirea acesteia creditorul nu poate cere executarea obligației debitorului.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că BC „Moldindconbank” SA și-a asumat obligația de a comercializa bunul preluat în posesie în conformitate cu dispozițiile Legii cu privire la ipotecă, astfel s-a conchis că acesta avea obligația instituită de art. 34 alin. (2) al Legii cu privire la ipotecă, de a comercializa bunul primit de la intimat în posesie fără tergiversări nejustificate, admiterea acestora fiind imputabilă apelantei și nefiind opozabilă intimatului.

Or, în speță, apelanta a comercializat bunul primit în posesie la 25 martie 2009 doar la 21 octombrie 2016 prin negocieri directe, cu peste aproape 7 ani de la dobândirea posesiei. Această constatare fiind relevantă în contextul în care valoarea de piață a bunului ipotecat s-a diminuat pe perioada posesiei de la 262 700 lei la 100 000 de lei.

La 10 septembrie 2020, BC „Moldindconbank” SA a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi soluții de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-a indicat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat și aplicat eronat prevederile legale cu privire la termenul general de prescripție.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 10 septembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 23 iulie 2020 (f.d. 56, Vol. III), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către recurentă a copiei deciziei recurate.

Astfel, recursul declarat la 10 septembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii

acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 24 septembrie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-1527/2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatelor copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 71, vol. III).

Prin referința depusă de Alla Rachimciuc și Mariana Rachimciuc, reprezentate de avocatul Tamara Boubătrân, la 13 octombrie 2020 s-a solicitat respingerea recursului depus de BC „Moldindconbank” SA ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de BC „Moldindconbank” SA, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „Moldindconbank” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de BC „Moldindconbank” SA, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat